

RAPPORT 29

Prospectie met ingreep in de bodem aan de Hettelbergweg te Geetbets.
Onderzoek naar aanleiding van de aanleg van een wachtbekken op de Krommaesbeek.

Elke Wesemael
20-21 november 2007

ARON Rapport 29

Prospectie met ingreep in de bodem bij de inrichting van een overstromingszone aan de Hettelbergweg te Geetbets

In opdracht van
Watering van Sint-Truiden

December 2007

Elke Wesemael

Project: Prospectie met ingreep in de bodem bij de inrichting van een overstromingszone aan de Hettelbergweg te Geetbets

Opgravingscode: GE-07-HE

Opdrachtgever: Watering van Sint-Truiden

Opdrachtgevende overheid: R.O. Vlaanderen – Onroerend Erfgoed

Datum terreinonderzoek: november 2007

Projectverantwoordelijke: Elke Wesemael

Uivoerend team ARON bvba: Elke Wesemael

Metaaldetectie: Elke Wesemael

Archeologisch depot: De Geschied- en Oudheidkundige Kring van Sint-Truiden, Archeologische Werkgroep.

*Op de teksten en de foto's geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of de bijgeleverde foto's schriftelijk over te maken op info@aron-online.be
Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON b.v.b.a. mag niets uit deze uitgave worden veeveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.*

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau - Monumentenzorg

Diesterstraat 44, bus 201

3800 Sint-Truiden

www.aron-online.be

info@aron-online.be

tel/fax: 011/72.37.95

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2007

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Situering van het onderzoeksgebied	2
a. Bodemkundige situering van het onderzoeksgebied	3
3. Het onderzoek	3
a. Doelstellingen	3
b. Verloop van het onderzoek	4
c. Onderzoekresultaten	4
4. Conclusies en aanbevelingen	5
Overzichtsplan	
Bijlage 1: Fotolijst	

1. Inleiding

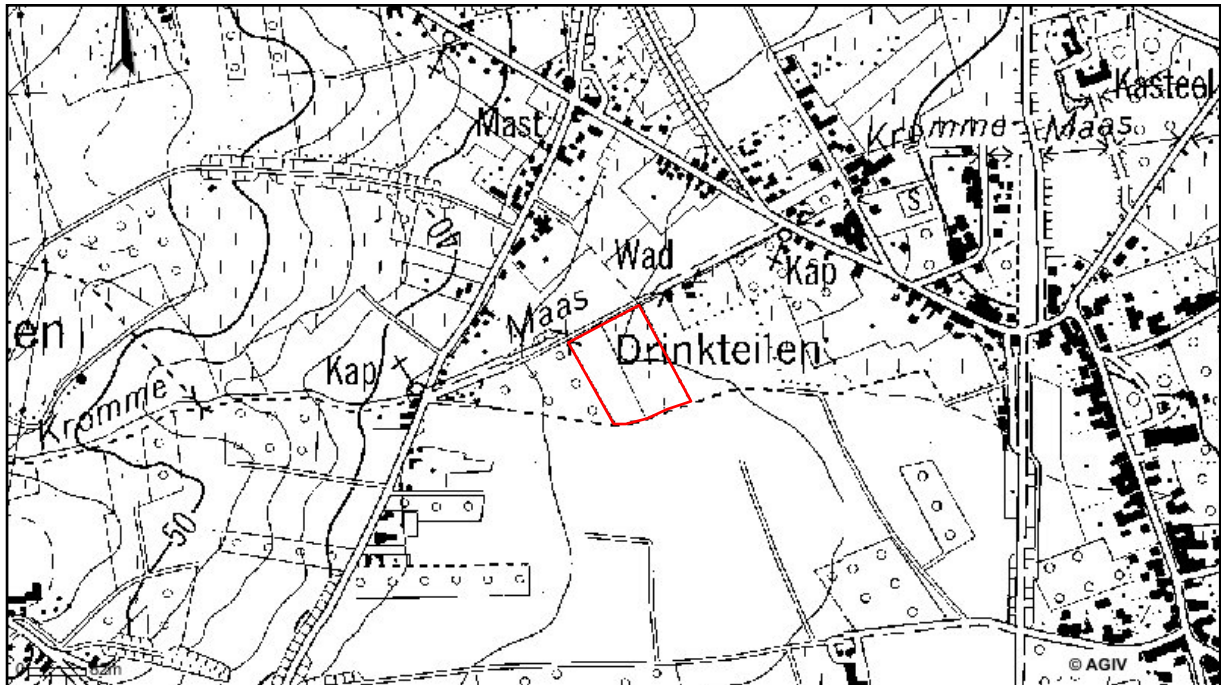
Ten zuiden van de Hettelbergweg en de Krommaesbeek wordt door de Watering van Sint-Truiden in het voorjaar van 2008 een overstromingszone aangelegd. Dit initiatief moet op korte termijn de herhaaldelijke wateroverlast die voorkomt stroomafwaarts op de Krommaesbeek stoppen.

De totale oppervlakte van de twee in het plangebied betrokken percelen bedraagt ca 1,7 ha. Voor de inrichting van het gebied plant de Watering Sint-Truiden een grondverzet van eveneens ca. 1,7 ha, gezien binnen het plangebied de teelaarde vlakdekkend zal worden verwijderd.

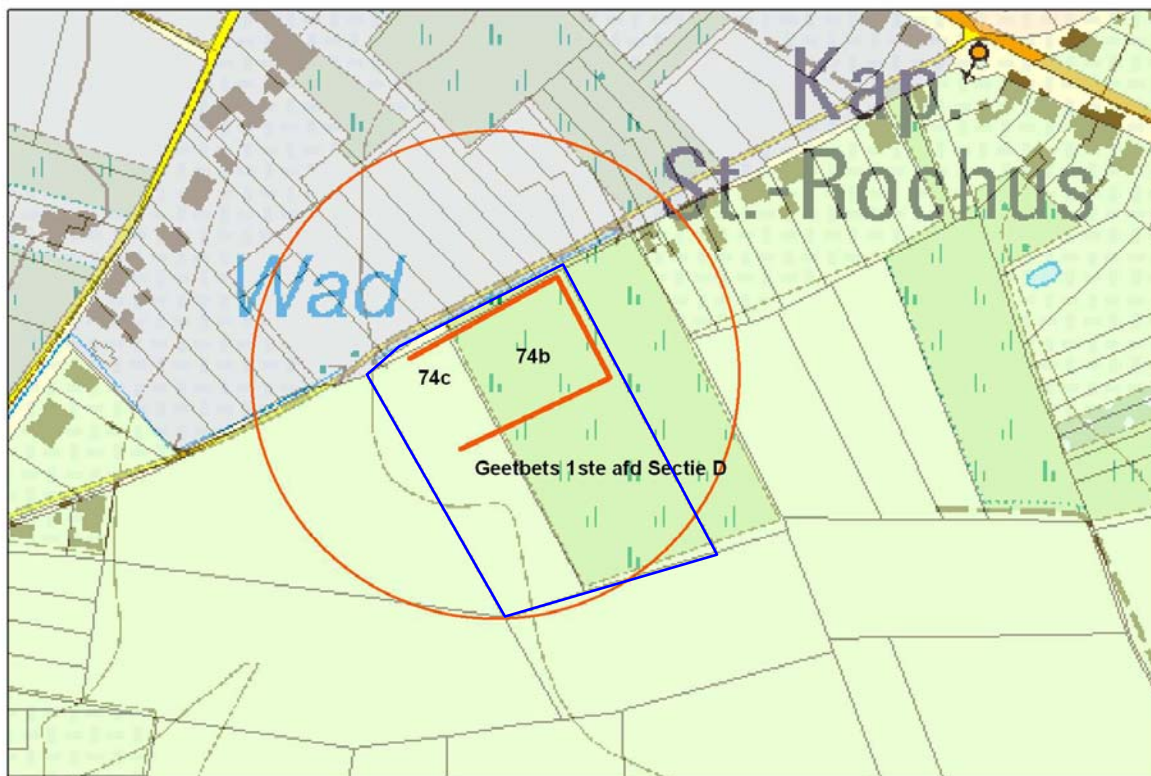
Dit bouwproject wordt ingeplant in een gebied waarvoor door het Agentschap RO Vlaanderen, Onroerend Erfgoed in het kader van de aanvraag tot het bekomen van de stedenbouwkundige vergunning een voorafgaand inventariserend archeologisch onderzoek werd geadviseerd.

Voor het uitvoeren van het archeologisch onderzoek deed de Watering Sint-Truiden een beroep op het archeologisch projectbureau ARON bvba uit Sint-Truiden. Er werd door ARON bvba op naam van Elke Wesemael bij het Agentschap Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed een vergunning aangevraagd voor een 'prospectie met ingreep in de bodem'. Deze werd afgeleverd met begindatum 16/11/2007 onder het dossiernummer 2007/164.

Het veldwerk vond plaats op 20 en 21 november 2007. Het machinewerk werd uitgevoerd door de firma Yves Welckenhuysen bvba, met Marc Metten als machinist.

Afb. 1: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksterrein. (Bron: AGIV)

Afb. 2: Kadasterkaart met aanduiding van het onderzoeksterrein (blauw, percelen 74c en 74b) en aanduiding van de aan te leggen dijk (rood). (Bron: Watering Sint-Truiden)

2. Situering van het onderzoeksgebied

Het betreffende terrein (Kadaster Geetbets, Afd. 1, Sec. D, Nrs. 74c en 74b) situeert zich tegen de zuidzijde van de Hettelbergweg, een deels onverharde en niet voor verkeer toegankelijke weg tussen de beschermde Sint-Rochuskapel en de Heirbaan.

Afb 3. : Links de Hettelbergweg, daarnaast de Krommaesbeek en rechts het onderzoeksterrein. Foto genomen in de richting van de Sint Rochuskapel.

Het onderzoeksgebied wordt aan de noordzijde begrensd door de Krommaesbeek, die gelegen is langs de Hettelbergweg. De Krommaesbeek loopt momenteel door een artificiële recht getrokken bedding. Haar natuurlijke bedding liep doorheen het plangebied, met name ter hoogte van de lichte depressie een dertigtal meter ten zuiden van de huidige loop. Eén perceel was tot net voor het onderzoek in gebruik als weide, het andere als akkerland.

De twee percelen waarop het sleuvenonderzoek werd uitgevoerd vallen op de topografische kaart onder het toponiem 'Drinkteilen'. Er is geen historische bebouwing voor deze twee terreinen bekend. Even werd gevreesd dat het terrein aan het eind van de

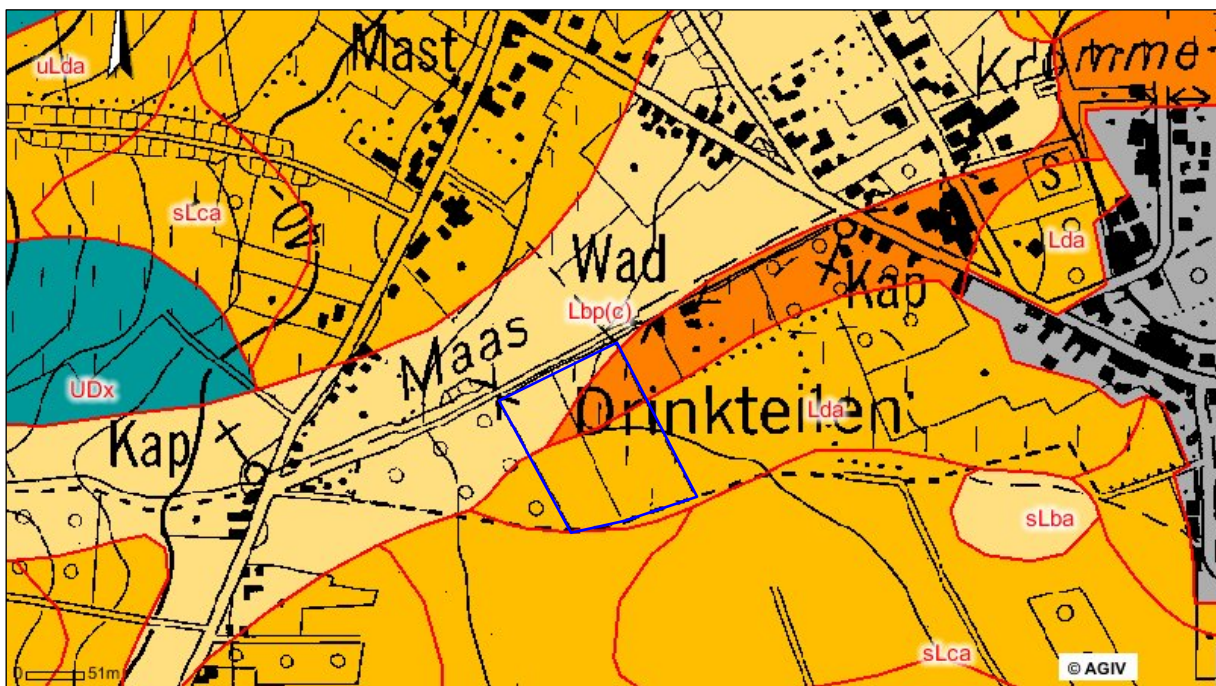
jaren '90 werd vergraven in het kader van de sanering van de bodemvervuiling die werd veroorzaakt door een neergestort F-16 gevechtsvliegtuig¹. De betreffende zone bevindt zich echter aan de overzijde van de Hettelbergweg, net tegenover het onderzoeksgebied.

Landschappelijk gezien is het onderzoeksterrein in de vallei van de Krommaesbeek gelegen. Beide terreinen hebben hun laagste punt ter hoogte van de depressie die het natuurlijke stroomgebied van de beek vormde en stijgen van daar uit in zuidoostelijke richting.

a. **Bodemkundige situering van het onderzoeksgebied.**

Als we een blik werpen op de bodemkaart (Afb. 5) merken we dat het gebied gekenmerkt wordt door een droge zandleembodem zonder profielontwikkeling (Lbp(e)), matig natte zandleem met textuur B horizont (Lda) en natte zandleem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Lec, afb.4 oranje)

De matig natte tot natte drainagetoestand is niet echt verwonderlijk gezien we ons in het beekdal van de Krommaesbeek bevinden.

Afb. 4: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksterrein (blauw). (Bron: AGIV)

2. **Het onderzoek**

a. *Doelstellingen*

De opdracht bestond uit het uitvoeren van een archeologisch proefsleuvenonderzoek. Het doel van een proefsleuvenonderzoek is het opstellen van een rapport dat een ruimtelijke en inhoudelijke analyse maakt van mogelijk aanwezige archeologische resten op het onderzoeksterrein. Op basis van dit eindrapport en in combinatie met de door de bouwheer opgemaakte bouwplannen, kan het terrein al dan niet archeologie-vrij worden verklaard, het inrichtingsplan van het terrein eventueel worden bijgesteld, of kan een onderbouwde selectie van bedreigde en verder te onderzoeken zones worden opgemaakt.

¹ Op 16/04/1997 Bron: Vlaams Parlement – Plenaire vergadering – Nr. 47 – 11 juni 1997, Actuele vraag van de heer Felix Strackx tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het neerstorten van een F16 nabij de dorpskom van Geetbets en de gevolgen hiervan voor de omwonenden en de bodemtoestand. Ook www.geetbets.be, en verschillende ooggetuigen van het ongeval die ons een bezoek ter plaatse brachten tijdens de uitvoering van het veldwerk.

Afb. : Overzicht van de sleuven die werden aangelegd op de weide met kadasternummer 74h.

sleuven) als de wat drogere bodems op de flank van de leemrug (hoogst gelegen deel van de sleuven).

Van het ca. 1,7 ha grote terrein diende volgens het archeologisch bestek ongeveer 12% te worden onderzocht door middel van parallelle continue proefsleuven. Dit komt overeen met ca. 1020 lopende meter proefsleuf die over het terrein geschikt worden met een onderlinge tussenafstand van ca. 15 meter.

De sleuven werden in de lengterichting van de te onderzoeken percelen geschikt. Volgens de hoogtelijnenkaart van de zone werden de sleuven met deze zuidoost/noordwest oriëntatie dwars op de dominerende hellingsrichting aangelegd. Op die manier raakte iedere sleuf zowel onderaan de natte bodems van het beekdal (laagst gelegen punt in de

b. Verloop van het onderzoek

Ter voorbereiding van het veldwerk werd een kort bureauonderzoek uitgevoerd dat zich beperkte tot het verzamelen van (historisch) cartografische informatie betreffende het onderzoeksgebied en het doornemen van de gekende archeologische data voor de gemeente Geetbets. Hieruit kon besloten worden dat voor de twee betreffende percelen geen historische bebouwing gekend was, en dat er geen gekende archeologische sites in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied gelegen zijn.

Het veldwerk vond plaats op 20 en 21 november 2007. Het braakliggende terrein (74c) werd uitvoerig bewandeld en geprospecteerd. Prospectie was niet mogelijk op het andere terrein, gezien dit als grasland in gebruik was. Beide terreinen werden met een metaaldetector belopen, wat op recente vervuiling na geen vondsten opleverde. Ook alle proefsleuven werden met de metaaldetector belopen. Ook dit bleef zonder resultaat.

De sleuven werden in de loop van twee werkdagen aangelegd en gedocumenteerd. Van de oostelijke zijde van het terrein naar de westelijke werd van een tussenafstand van 15 meter over gegaan naar een iets dichtere grid met aan de westelijke zijde 8 meter tussenafstand tussen de sleuven. Dit omwille van de natte condities van het terrein aan de oostelijke zijde, en de hoger gelegen en drogere zandleem-gronden aan de westelijke. Ons inziens was de kans om archeologische sporen aan te treffen groter op de gronden die wat hoger t.o.v. de Krommaesbeek gelegen waren.

b. Onderzoeksresultaten

Er werden in geen enkele van de negen aangelegde sleuven archeologische sporen aangetroffen. Er werden ook geen recente grondsporen aangesneden. Zelfs sporen van vroegere begroeiing (kluitafdrukken en/of boomvallen) waren schaars.

In de vier meest oostelijk gelegen sleuven kon de op de bodemkaart aangeduide Lec-bodem (natte zandleem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont) worden vastgesteld. Deze zone kwam overeen met het diepst gelegen deel van het terrein en weerspiegelt de voormalige natuurlijke loop van de Krommaesbeek.

Afb. : Detailopname van de Lec-bodem in de meest oostelijke sleuf.

3. Conclusies en aanbevelingen

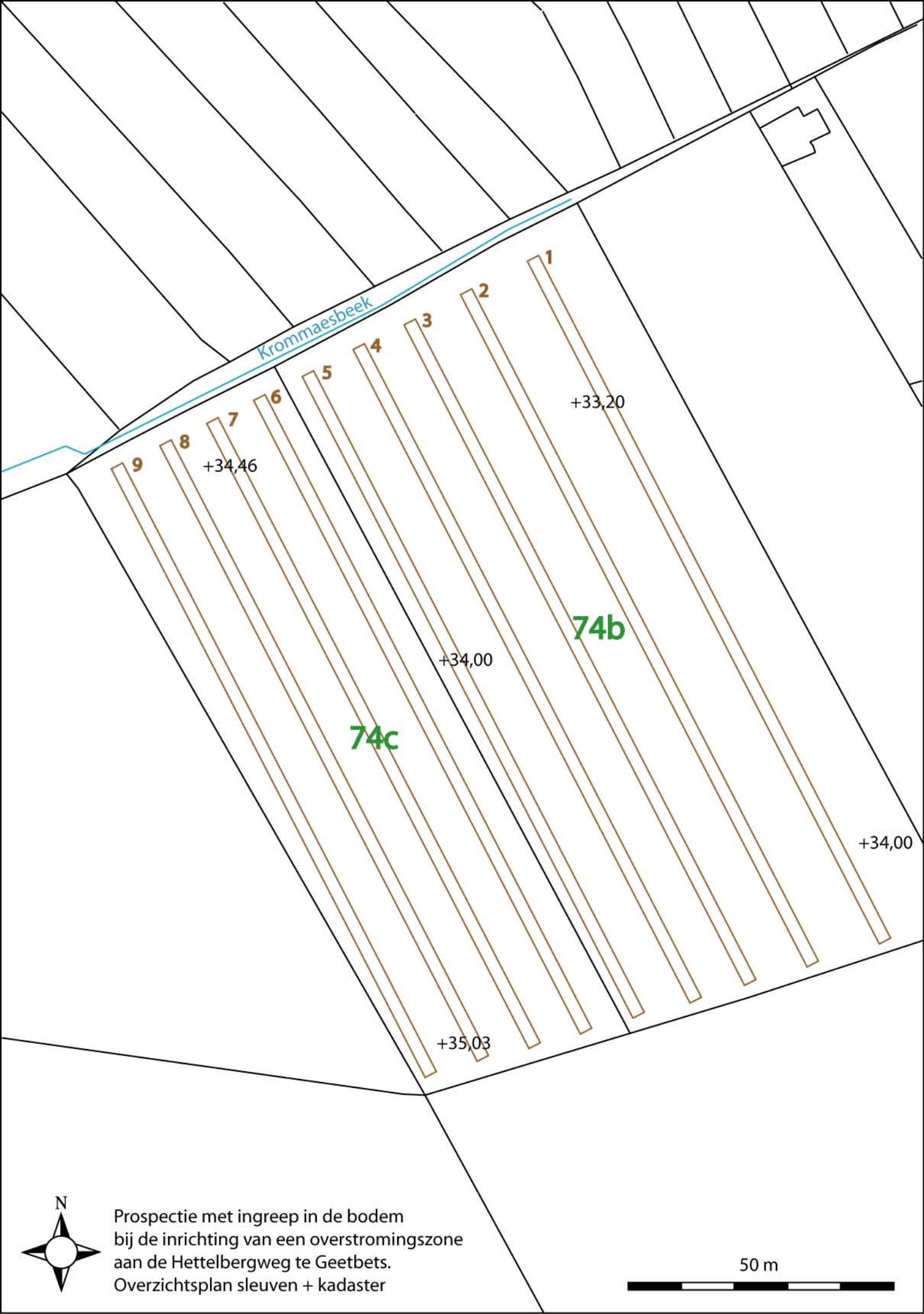
Gezien geen archeologische sporen of vondsten werden vastgesteld, noch tijdens de veldprospectie als tijdens het proefsleuvenonderzoek, lijkt de kans dat er bij de uitvoering van de werken nog ongekend archeologisch erfgoed wordt aangesneden ons eerder gering. We bevelen op basis van onze vaststellingen dan ook geen verder onderzoek aan.

Archeologisch archief:

Het archeologisch archief werd overgemaakt aan het depot van het De Geschied- en Oudheidkundige Kring van Sint-Truiden, Archeologische Werkgroep.

Het bestaat uit een afgedrukt eindrapport, en een cd-rom met een digitaal eindrapport, de digitale foto's die op het terrein werden gemaakt.

Op de teksten en de foto's geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten, plannen of de foto's schriftelijk over te maken op info@aron-online.be

Krommaesbeek

Prospectie met ingreep in de bodem
bij de inrichting van een overstromingszone
aan de Hettelbergweg te Geetbets.
Overzichtsplan sleuven + kadaster

Bijlage 1: Fotolijst

Fotonummer	Soort opname	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
5025	detail	<i>Profiel in de ZW hoek van het terrein</i>	NO	met flits
5026	detail	<i>Profiel in de ZW hoek van het terrein</i>	NO	
5027	detail	<i>Profiel in de ZW hoek van het terrein</i>	NO	
5028	detail	<i>Profiel in de ZW hoek van het terrein</i>	NO	
5029	overzicht	<i>Zicht op het terrein</i>	ZW	zonsopgang
5030	overzicht	<i>Zicht op het terrein</i>	Z	zonsopgang
5031	overzicht	<i>Zuidelijke rand van het terrein. Dorpskern van Geetbets aan de horizon</i>	O	zonsopgang
5032	overzicht	<i>Dorpskern van Geetbets aan de horizon</i>	NO	zonsopgang
5033	overzicht	<i>Dorpskern van Geetbets aan de horizon</i>	NO	zonsopgang
5034	overzicht	<i>Scheiding (omheining) tussen beide percelen</i>	N	
5035	overzicht	<i>Dorpskern van Geetbets aan de horizon</i>	NO	zonsopgang
5036	overzicht	<i>sleuf 6</i>	N	
5037	overzicht	<i>sleuf 6</i>	N	zonsopgang
5038	overzicht	<i>sleuf 7</i>	N	
5039	overzicht	<i>sleuf 8</i>	N	
5040	overzicht	<i>sleuf 9</i>	N	
5041	overzicht	<i>sleuf 5</i>	N	
5042	overzicht	<i>sleuf 4</i>	N	
5044	overzicht	<i>Huidige bedding van de Krommaesbeek</i>	NW	
5045	overzicht	<i>sleuf 5</i>	N	
5046	overzicht	<i>sleuf 4</i>	NW	
5048	overzicht	<i>sleuf 3</i>	NW	
5049	detail	<i>Diepste punt van sleuf 3, detail van de Lec-bodem</i>	/	

Fotonummer	Soort opname	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
5050	detail	<i>Diepste punt van sleuf 3, detail van de Lec-bodem</i>	/	
5052	overzicht	<i>sleuf 1</i>	NW	zonsondergang
5053	overzicht	<i>sleuf 5, 4 en 3</i>	NW	zonsondergang
5054	overzicht	<i>sleuf 5, 4 en 3</i>	NW	zonsondergang
5055	overzicht	<i>sleuf 1</i>	N	zonsondergang
5056	overzicht	<i>sleuf 2</i>	NO	zonsondergang
5057	overzicht	<i>sleuf 2</i>	NO	zonsondergang